

ANKARA TABİP ODASI-HALK SAĞLIĞI KOMİSYONU
VE
HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ (HASUDER)-
TÜTÜN İLE MÜCADELE ÇALIŞMA GRUBU ORTAK BİLDİRİSİ:

KRONİK OBSRÜKTİF AKCİĞER HASTALIĞINI (KOAİ) ÖNLEME VE
KONTROLÜ AÇISINDAN BİLİNMESİ GEREKEN GÜNCEL BAŞLIKLAR

21 ARALIK 2011

Hastalık ile ilgili bazı güncel bilgiler

- ✓ Dünyada KOAH nedeniyle 10 saniyede bir kişi yaşamını kaybetmektedir.
- ✓ Ölümlerin %90'ı az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde olmaktadır. Gereklili önlemler alınmazsa KOAH'ın 2030 yılında ölüm nedenleri arasında üçüncü sıraya yerleşeceği tahmin edilmektedir.
- ✓ Günümüzde Dünyada 64 milyon KOAH olgusunun varlığından söz edilmektedir.
- ✓ Kadınlar arasında sigara içimi yaygınlaşmaya başladığından bu yana hastalığın kadın/erkek profilinde de benzerlik görülmeye başlanmıştır.
- ✓ Kanada'da yapılmış bir çalışmaya göre her dört kişiden birisinin yaşamı boyunca KOAH tanısı alması, bu hastalığa yönelik tıbbi tedavi alması olasıdır.

Risk faktörleri

- ✓ KOAH'ın bilinen en önemli risk faktörü sigara içimi ve sigara dumanıdır. Özellikle sigara dumanından pasif etkilenim önlenmez ise KOAH'a bağlı ölümlerin gelecek 10 yılda %30 artması beklenmektedir.
- ✓ KOAH'ın diğer risk faktörleri arasında kapalı ortam hava kirliliği, dış ortam hava kirliliği, mesleki toz ve kimyasallara maruz kalmak, çocukluk döneminde sık bir şekilde alt solunum yolu enfeksiyonu geçirmek, astım yer almaktadır.
- ✓ KOAH'ın genetik risk faktörünün alfa 1 antitripsin eksikliği olduğu vurgulanmaktadır.

Belirti/bulgular

- ✓ Sistemik bir hastalık olan KOAH'da en sık görülen belirti ve bulgular nefes darlığı/açlığı, balgam, süregen öksürüktür. Hastalığın ilerlemesiyle birlikte bireyde günlük yaşam aktivitelerinde kısıtlama da oldukça sık görülen bir durumdur.

Tanı

- ✓ KOAH tanısı için spirometri ölçümü son derece değerlidir. Hastalarda bronkodilatatör sonrası $FEV_1/FVC < \%70$ ise hasta KOAH olarak değerlendirilmelidir.

Tedavi

- ✓ KOAH tedavisi için başlıca hastaların eğitimi, risklerin azaltılması, ilaçla tedavi gerekir. Tedavi başlığında da stabil hasta tedavisinden ve alevlenme durumunda tedaviden bahsedilmektedir.

KOAH ile mücadele için başlıca öneriler

- ✓ Ülkemiz için de bu kadar önemli olan KOAH konusunda hekimlerin farkındalığının artması son derece değerlidir. Bu bağlamda meslektaşlarımızın konuya ilişkin güncel bilgilere sahip olması gerekmektedir. Meslek odalarının, uzmanlık derneklerinin, kamusal yapıların bu doğrultuda sorumlulukları bulunmaktadır.
- ✓ Bununla birlikte kendilerine başvuran kişilerin KOAH açısından değerlendirilmesinin eksiksiz sağlanması önemlidir. Öykü alınmasından tedavinin planlanması, yürütülmesi, hasta izlemesi gibi bütün bileşenler tamamlanmalıdır. Tanı için kullanılan spirometri ölçümlerinin ulaşılabilir olması değerlidir. Konu ile ilgili olarak sağlık hizmetinin her basamağında çalışan hekimlerin bilgi ve farkındalık düzeyinin artırılması önem taşımaktadır. Gerekli durumlarda uzman desteğinin alınabileceği mevcut mekanizmalar geliştirilmeli, desteklenmelidir.
- ✓ En önemli risk faktörü olan **sigara ile mücadele** konusunda istendik standart tutum da KOAH ile mücadele için öncelikli bir konudur. Sigara içen kişi kendisine zarar vermenin yanı sıra, yakınında bulunan başka bir insana, ya da insanlara zarar vermektedir. Toplumsal konumu, eğitim düzeyi ne olursa olsun, bir insanda sorumluluk, insan hakları ve hukuka saygının bulunduğu açık göstergesi, bir başkasının yanında sigara içmemektir. Bu bağlamda sigaraya hiç başlanmaması, başlayanların bırakması ve pasif etkilenimin önlenmesi adımları eşgüdüm içinde mücadele alanı olarak benimsenmelidir. Aile hekimleri başta olmak üzere hekimlerin tamamının

sigara bırakma konusundaki bilgi ve becerilerinin en üst düzeyde olması için çalışmalar sürdürülmelidir.

- ✓ KOAH için özel bir gün olan *16 Kasım Dünya KOAH Günü* başta olmak üzere ilgili günlerde daha toplumsal roller üstlenilebilir.
- ✓ KOAH ile mücadele için dünyada var olan yaklaşım ve uygulamaları, yapılanmaları da yakından izlemek önem taşır. Bu bağlamda Solunum Hastalıklarına Karşı Küresel İşbirliği Platformu (Global Alliance Against Respiratory Diseases) önemli bir yapılanmadır. Türkiye’de bu yapılanmanın kamusal ve meslek örgütü bağlamında işbirliği uzantıları bulunmaktadır. Bu yapılanmaların çalışmaları hekimler tarafından izlenebilmesi önemlidir.

Yararlanılan Başlıca Kaynaklar

1. KOAH 2010. Türk Toraks Derneği Yayınları, http://www.toraks.org.tr/uploadFiles/book/file/2672011105754-koah2010_tum-rehhber.pdf. Erişim: 18.12.2011.
2. Chronic Obstructive Pulmonary Disease. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs315/en/index.html>. Erişim: 18.12.2011.
3. Gershon AS, Warner L, Cascagnette P, Victor JC, To T. Lifetime risk of developing chronic obstructive pulmonary disease: a longitudinal population study. *Lancet*. 2011 Sep 10;378(9795):991-6.